

Emmeloord, 27 juli 2021.

Onderwerp

Taalbeleid 2021 'Taal de sleutel tot de maatschappij'

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Het taalbeleid 2021 'Taal: de sleutel tot de maatschappij' vast te stellen;

Doelstelling

Minder laaggeletterdheid en taalachterstanden door laagdrempelig en vraaggericht taalaanbod.

Inleiding

Uw raadscommissie Samenlevingszaken heeft op 17 maart 2021 ons raadsvoorstel en de Kadernotitie 'De weg naar een integrale Taalaanpak' besproken. Deze kadernotitie was mede opgesteld op basis van de consultatie in de commissievergadering over de startnotitie 'Op weg naar een integraal Taalbeleid' op 7 december 2020. De commissie heeft ons op 17 maart 2021 geadviseerd de kadernotitie terug te nemen en met een nieuw plan te komen, waarin de raad beter gefaciliteerd wordt in haar kaderstellende en controlerende rol. Met bijgaand taalbeleid sluiten we aan bij de wens van de raad,

De basis voor de ontwikkeling van integraal taalbeleid ligt in een door de raad aangenomen motie 2016-10-10 'Integraal taalbeleid en taalplan' en een aanvullende motie 2019-07-14a 'Inclusie; taal en integratie'. In oktober 2020 heeft u het Adviesrapport Bouwstenen taalbeleid van de taalmakelaar met bijbehorende nota en memo ontvangen. De taalmakelaar heeft op 16 november 2020 aan de raadscommissie een presentatie gehouden over haar onderzoek (beeldvormend).

Beleidsreferentie

- Wet Educatie en beroepsonderwijs (WEB).
- De motie Integraal taalbeleid en taalplan (motie 2016-10-10).
- Op 19 november 2018 is een werkconferentie gehouden met de raadscommissie, taalvragers en andere stakeholders. Er is toen geconcludeerd dat er behoefte is aan meer regie vanuit de gemeente en één aanspreekpunt voor inwoners met taalvragen en doorverwijzers.
- De motie 'Inclusie; taal en integratie' (motie 2019-07-14a).
- Op 29 september jl. is het rapport van de taalmakelaar 'Bouwstenen taalbeleid gemeente Noordoostpolder' aangeboden aan de raad.
- De startnotitie 'Op weg naar een integraal kaderstellend taalbeleid' is 7 december 2020 besproken in de commissie SLZ (beeldvormend).
- 17 maart 2021 is de Kadernotitie "De weg naar een integrale taalaanpak" besproken in de raadscommissie SLZ. Besloten is deze niet te agenderen voor de raad, maar terug te geven aan het college.

Argumenten

1.1. *Het taalbeleid sluit aan bij eerder vastgesteld beleid*

In dit taalbeleid werken we twee leidende principes van het Beleidsplan Sociaal domein 'Krachtig Noordoostpolder 2.0.' uit, namelijk: "Iedereen doet mee" en "Financieel houdbaar stelsel". Deze kaders hoeven niet opnieuw te worden vastgesteld.

Het taalbeleid is bovendien gebaseerd op het landelijk kader, het regionaal kader (Regioplan Laaggeletterdheid 2021-2024) en lokale kaders als het Beleidsplan sociaal domein "Doen wat werkt",

het deelplan participatie en het deelplan jeugd en de visie uit krachtig Noordoostpolder 2.0. Hiervoor geldt hetzelfde.

1.2. Hiermee stelt u aanvullende lokale kaders vast voor het taalbeleid

Op basis van onze werkbijeenkomsten met betrokken partijen en uw opmerkingen bij de behandeling van de kadernotitie, hebben we deze specifieke kaders in het taalbeleid opgenomen.

Deze vindt u terug in hoofdstuk 3, 4 en 5. In hoofdstuk 3 staat genoemd wat we met het taalbeleid willen bereiken.

In hoofdstuk 4 benoemen we vier resultaten. Deze zijn:

1. De toegang tot taalaanbod is laagdrempelig en gericht op de doelgroep (paragraaf 4.1.);
2. Vroegtijdig signaleren van laaggeletterdheid (paragraaf 4.2.);
3. Het taalbeleid is activerend en gericht op meedoen paragraaf 4.3.);
4. Het taalbeleid past binnen de financiële kaders (paragraaf 4.4.).

Vervolgens werken we per resultaat uit welke doelen we daarbij formuleren, wat we hiervoor gaan doen, hoe we dat gaan bereiken en hoe we dat gaan monitoren.

In hoofdstuk 5 geven we aan wat het taalbeleid kost.

Het taalplan is verrijkt met een samenvatting op B1-niveau. Dit taalniveau is voor de meeste mensen goed te lezen. Maar voor mensen die laaggeletterd zijn is deze tekst nog steeds te moeilijk.

1.3. Door het realiseren van een taalpunt en het aanstellen van een taalregisseur verwachten we onze doelstellingen op een efficiënte wijze te behalen

Inwoners die gebruik willen maken van het taalaanbod kunnen terecht bij het onafhankelijk taalpunt. Dit is een fysiek loket. Het taalpunt is, mede op advies van onze taalaanbieders, gesitueerd in een openbare, toegankelijke locatie (de bibliotheek). Mocht bij de intake blijken dat er meer aan de hand is dan alleen problematiek die gerelateerd is aan onvoldoende basisvaardigheden taal-, reken- en digitale vaardigheden, dan werkt het taalpunt samen met het sociaal (en financieel) loket. Het taalpunt is onafhankelijk en is er namens alle aanbieders. Ook alle signaleerders en doorverwijzers kunnen er terecht met hun vraag. Er werken medewerkers die deskundigen zijn op taalgebied.

Omdat voor de laaggeletterde een bibliotheek wellicht een te hoge drempel is, kan het helpen dat een taalcoördinator proactief mensen benadert en opzoekt. De taalcoördinator investeert blijvend in de onderlinge samenhang van het taalaanbod, de samenwerking, het netwerk en in het actief benaderen van mensen die onvoldoende taalvaardig zijn.

Medewerkers van het sociaal loket worden eveneens getraind in het signaleren van laaggeletterdheid. De medewerkers zorgen voor een passende intake, gericht op diverse leefgebieden, en daarna voor een juiste doorverwijzing.

In bijgaand Taalakkoord (bijlage 2), dat is opgesteld door elf partijen, geven de samenwerkende taalaanbieders hun visie en hun rol weer. Zij zien een taalpunt als het beste antwoord op de conclusies uit het onderzoek van de taalmakelaar. Zij willen gezamenlijk het taalpunt bemensen en een taalcoördinator aanstellen.

Kanttekeningen

1.1. Het taalbeleid 2021 is geen kaderstellende notitie, zoals is toegezegd

Voorliggend taalbeleid is meteen al het definitieve beleid dat we, na vaststelling door uw raad, direct kunnen uitvoeren. De redenen om nu geen tussenstap te maken en eerst een kadernotitie te laten vaststellen, die we dan daarna nog weer uitwerken in het taalbeleid, zijn de volgende:

- In het taalbeleid werken we twee leidende principes van het Beleidsplan Sociaal domein "Krachtig Noordoostpolder 2.0." uit, namelijk: "Iedereen doet mee" en "Financieel houdbaar stelsel". Deze kaders hoeven niet opnieuw te worden vastgesteld;
- Het taalbeleid is ook gestoeld op het landelijk kader, het regionaal kader en lokale kaders als het Beleidsplan sociaal domein "Doen wat werkt", het deelplan participatie en het deelplan jeugd en de visie uit krachtig Noordoostpolder 2.0. Om de samenhang met deze apart geformuleerde kaders te behouden, willen we de specifieke doelstellingen van het taalbeleid nu liever niet apart uit de nota halen en als kadernotitie aanbieden. We willen liever het geheel in samenhang aanbieden en liever niet uit de context halen.

- We willen u faciliteren in uw wens om uw kaderstellende en controlerende rol uit te kunnen oefenen. Daarom benoemen we vier resultaten waarop u kunt sturen en werken we per resultaat uit welke doelen we daarbij formuleren, wat we hiervoor gaan doen, hoe we dat gaan bereiken en hoe we dat gaan monitoren.
Door dit zo te doen wordt dit taalbeleid veel specifischer, maar tegelijkertijd ook automatisch al een beleidsnota, omdat we de wijze waarop we het gaan uitvoeren immers al weten.
- De partners die het taalbeleid gaan uitvoeren willen graag de uitvoering voortvarend ter hand nemen. Het is daarom bevorderlijk om nu ineens het gehele taalbeleid vast te stellen. Dan weten zij eerder waar ze aan toe zijn. Als college kunnen we daar dan ook in sturen.

1.2. *Het financieel kader is afhankelijk van de rijksmiddelen WEB en de duur waarop deze beschikbaar worden gesteld.*

Een ophoging van het budget aan Rijksmiddelen WEB kan leiden tot intensivering van het taalbeleid. Een lager budget aan Rijksmiddelen leidt automatisch tot een lager budget dat beschikbaar is voor dit beleid. In beide gevallen heeft het consequenties voor de wijze waarop het taalbeleid kan worden uitgevoerd.

Daarnaast ligt een taakstelling binnen het Sociaal Domein om te komen tot optimalisaties. In het uitvoeringsplan ‘Grip op het sociaal domein’ is vastgelegd dat de subsidie aan het Mannencentrum fasegewijs wordt stopgezet en dat voor het Vrouwencentrum geldt dat het budget voor hen intact blijft, maar uitbreiding niet mogelijk is.

Als er aanvullende taakstellingen worden vastgesteld, kunnen die ook effect hebben op de intensiviteit waarop we het taalbeleid kunnen uitvoeren.

Planning/uitvoering

Na vaststelling van het taalbeleid voeren we de acties uit. En evalueren we het taalbeleid.

Bijlagen

1. Taalbeleid 2021 “Taal: de sleutel tot de maatschappij”
2. Taalakkoord Noordoostpolder, van verschillende partijen, zoals aangeboden aan de wethouder op 6 juli 2021

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : J.E. Wijnants
Steller : de heer R.G.I. Hafkamp; 0527633270; r.hafkamp@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 juli 2021, no. 21.0004660;

B E S L U I T:

Het Taalbeleid 2021 'Taal: de sleutel tot de maatschappij' vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 13 september 2021.

De griffier, de voorzitter,